

mesečnih obrokov draginjske doklade. O ti sveta nedolžnost! Učiteljstvo že za tri mesece ni potegnilo tiste famozne draginjske doklade, namreč za december 1905, januar in februar 1906, pa je menda še za več mesecev ne bo, kakor kaže hitrica deželnega šolskega sveta.

Torej davkarje bodo poročale, kateri učitelj dva meseca ni dvignil draginjske doklade. Ne, gospodaki ste presita, to je prehud poper! Takih burk ne uganjajte z učiteljstvom, drugače se lahko pripeti, da bo toisto učiteljstvo povedalo ljudstvu, da se bavite namesto z delom v pisarnah z neslanimi dovtipi in burkami. Saj še vi, ki imate skoro desetkratne plače, dvignete vsak mesec plačo takoj, ko je plačljiva. Potem naj do skrajnosti izstradano učiteljstvo pusti ležati tiste groše po dva meseca v davkarijah! Dajte nam naprej, a ne za dva meseca, ampak za dve leti, pa še ne bomo poplačali dolgov zadnjih let.

Iz vsega, kar se je godilo v zadevi draginjskih doklad, pa je razvidno, da naša slavna vlada ni prijateljica šolstva, osobito pa ne slovenskega šolstva. Najboljši dokaz, da je vladi ležeče na tem, da se slovensko šolstvo ne razvije na noben način, je to njeno postopanje napram učiteljstvu. Ona hoče na vsak način slovenskemu učiteljstvu pristuditi šolo ter jo s tem vreči ob tla. Slovenec naj bo kuli, v deželo se bodo potem importirali kot uradniki puhloglavi nemški grofje, vitezi in barončki, ki nimajo niti toliko soli v glavi, da bi se naučili našega jezika. Učiteljstvo je važen faktor, ima veliko moč, škoda, da je ni začelo rabiti že prej bolj odločno, da bi odprlo ljudstvu oči, potem bi tem privandrancem bilo že davno odklenkalo, da bi morali pobrati šila in kopita in jo popihati »in das Land der Tugend und Gottesfurcht«.

Upamo, da se bo učiteljstvo krepko odzvalo temu ironiziranju od strani šolskih oblastev.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Jubilejska samopomoč. Mesec svečan se bliža koncu, zato prosim one člane, ki še niso doposlali zneska 2 K 10 h za rezervni zaklad (§ 5, točka b), da to čimprej store. Tudi druge zastanke naj blagovolijo poravnati. — Red je prva dolžnost društvenikov.

Franc Ks. Trošt, t. č. predsednik.

Učiteljsko društvo za šolski okraj Rudolfovo je ob polni udeležbi zborovalo 8. februarja t. l. v Rudolfovem. Zborovanje je bilo združeno s predavanjem prof. Reisnerja o prirodoslovnih poizkusih in uporabi aparatov v ljudski šoli. Priporočaje izmed prirodoslovstva posebno prirodoslovje, ker je za pouk tega treba najmanj dragih učil, je govoril g. predavatelj o vprašanju zanimivo in prepričevalno, kakor je možno le strokovnjaku ter z vrlo posrečenimi eksperimenti pokazal, kako naj bi se demonstriralo to in ono. Tako je predavanje nudilo vsakomur nekaj novega. Izrekla se je g. predavatelju splošna zahvala, nakar je odgovoril, da je vsekdar na razpolago naprednemu učiteljstvu. Zato pa čast, komur čast! Temu je sledilo društveno zborovanje. Sklenilo se je med drugim, da se vrši prihodnje zborovanje 3. maja t. l. in sicer v Toplicah. Ondotni zdravnik bo tedaj predaval o higieni. Poleg tega je na dnevnem redu volitev društvenega odbora, ako bosta namreč navzoči $\frac{2}{3}$ društvenikov, in morda še kaj drugega. — Bodočnost učiteljstva je v njem samem, zatorej, zavedni kolegi in kolegije! Na veselo svidenje v Toplicah!

Štajersko.

Učiteljsko društvo za konjiški okraj zboruje v četrtek dne 1. marca t. l. ob 10. uri predpoldnem v Konjicah po sledečem vzporedju: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanje tovariša Jurka o novem šolskem in učnem redu. 4. Predavanje tovariša Rosensteina. (Na kaj naj pazi učitelj pri prestopu iz nižjega v višji razred.) 5. Pogovor o temah za letošnje »Zavezino« zborovanje. 6. Volitev delegatov za letošnje »Zavezino« zborovanje. Po zborovanju pevska vaja v Čitalnici. Odbor.

Ljutomersko učiteljsko društvo zboruje v četrtek, 1. sušca predpoldne ob polu 11. uri v Franca Jožefovi šoli v Ljutomeru. Vzored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanje g. Vaude: Paberki. 4. Najvažnejše iz pedagoških in šolskopolitičnih listov. (Poroča g. ravn. Robič.) 5. Načrt za delovanje v letu 1906. 6. Slučajnosti.

K mnogobrojni udeležbi vabi vljudno

Iv. Tomažič, t. č. predsednik.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboruje v četrtek, 1. marca t. l. ob 10. uri predpoldan v okoliški šoli z naslednjim dnevnim redom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Računanje na srednji stopnji. (G. prof. Lavtar.) 4. Delo pri čebelah med letom (g. Wesiak). 4. Slučajnosti. Ob pol 10. uri zboruje tudi učit. čebelarsko društvo in odbor učit. društva. K prav obilni udeležbi vabi

Kopič, predsednik.

Ormoško učiteljsko društvo je imelo 1. febr. t. l. v Ormožu svoje glavno zborovanje pri prav mnogobrojni udeležbi. Navzočih je bilo 30 članov, kar lahko s ponosom pribijemo. Upamo, da se je začelo svitati, četudi ob uri 11, ter se nadajamo, da bodo izostajala dosedanja opravičena očitavanja na adresu pogostih absentistov in onih, ki radi kritikujejo delovanje društva izven njega, svojo podporo pa odtegujejo.

Ob koncu društvenega leta je štelо društvo 31 rednih članov, 4 izvanredne in 4 častne člane, skupaj 39 članov. V pretečenem društvenem letu je bilo 6 zborovanj: 3 v Ormožu, po eno pri Tomažu, na Humu in pri Svetinjah, ter 3 odborove seje. V zborovanjih se je vršilo 9 predavanj, oz. obširnejših poročil. Da je tudi naše društvo v družbi drugih štajerskih učiteljskih društev peticioniralo za izboljšanje našega gmotnega stanja, za odpravo nepravilnega krajevnega plačilnega sistema in za odpravo še tolikih in tolikih krivici, ki še težijo naš stan — je samo ob sebi umevno.

Dohodkov je bilo 106 K 44 vin., izdatkov 58 K 67 v., prebitka torej 47 K 77 vin., ki se ima popolniti v 50 K ter porabiti v pokritje II. roka pokroviteljnine »Učiteljskemu konviktu«. Članarine je na dolgu 15 K.

Za tekoče leto si je društvo izvolilo v odbor sledeče gg.: Josip Rajšp, predsednik in blagajnik; Anton Porekar, podpredsednik; Adolf Rosina, tajnik; Domicijan Serajnik, pevovodja; Ivan Košar in Jakob Preindl, odbornika. Odstopivšemu predsedniku g. Porekarju bodi v zagotovilo, da se bo društvo vedno rado spominjalo, s kako spretnostjo in s kako neutrudljivo vnemo je on kot predsednik toliko let srečno vodil naše društvo, dostikrat po viharjem in razburkanem valovju, a vedno z veseljem v povzdigo in v prosep našega učiteljskega društva. Hvala lepa, Loubet, a tebi naš Fallières, dosti uspeha! Na novo so pristopili gg.: Domicijan Serajnik, učitelj na ormoški okoliški šoli, Ivan Vertot, učitelj na Runeču, in Fran Karbaš, učitelj pri Miklavžu.

Po dnevnem redu so se zborovalci zbrali v Gomzejevi gostilnici, kjer je učiteljski kvintet — sestavljen iz gospodov Dom. in Fran Serajnik, Zolnir, Preindl in Najžer — izvrstno proizvajal več godbenih in pevskega točka.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj je imelo dne 11. svečna 1906 na Vidmu svoj redni občni zbor. Zbralo se je 22 društvenikov, a pričakovali smo boljše udeležbe. Res jih je nekaj svojo odsotnost opravičilo, a mnogi so pa društveniki le na papirju ter si domišljujejo, da so s tem že dovolj storili v boju, ki ga bide učiteljstvo v sedajih časih na celi črti. Kakor se nekateri malo ali nič ne zani-

majo za društvo in sploh za stanovske interese, izpričuje dejstvo, da je v obeh okrajih še 25 — pišem petindvajset — učiteljskih oseb, ki niso člani društva. Temu je društvo preslovensko, onemu preliberalno, nekaterim sploh ne ugaja učiteljska družba, zakaj plavajo v višjih sferah ter zro le pomilovalno na nas. Mlačneži, zdramite se vendar enkrat ter prihitite med tovariše! Ako se boste enkrat odločili za ta korak, uvideli boste, da ste dosedaj tavalili po temi. Prihodnje leto bo pa statistika o številu društvenikov mogla ugodneje poročati. Zlasti pa pričakujem, da v bodoče ne bo nobenega društvenika, ki bi zamudil vsa zborovanja. Naša zborovanja so naši prazniki! Že vsak delavec čuti potrebo organizacije, tembolj mora to čutiti učitelj, ki ga pritiskajo ljuti nasprotniki k tlom. —

Leto 1905. je bilo že 33. društveno. Rednih članov je bilo v začetku leta 47, podporni 4 in 1 častni član. Med letom je pa društvo izgubilo zaradi smrti in preselitve 8 članov, novih pridobilo pa tudi 8. Zborovanj je bilo to leto 5. Navzočih je bilo pri vsakem zborovanju povprečno 22 članov. Daljših predavanj je bilo 5, in sicer: 1. Nekaj misli o osemletni šolski dobi. (Tominc.) 2. Predmet po Kernu. (Jamšek.) 3. O modernem risanju. (Supan.) 4. O podrobnih učnih načrtih iz prirodopisja. (Gajšek.) 5. Naša stanovanja. (Knapič.)

Društvo je protestiralo proti nameravani ustanovitvi takoimenovanih pripravljalnih tečajev za učiteljske suplente brez izpita. Ker so slično resolucijo sprejela tudi druga bratska društva, bo menda dež. šol. svet to zadevo pustil zaspati. — Pri tem občenem zboru smo vzeli v razgovor tudi novi šolski in učni red, ki se odlikuje posebno po nekaterih otročje natančnih določbah, na drugi strani pa kaže še precejšnje pomankljivosti. — Poročilo blagajničarke izkazuje 314/22 K dohodkov in 248.96 K izdatkov. Prebitka je torej 65/26 K. Od tega se naloži v »Hranilnici in posojilnici učit. konvikta v Ljubljani.« Polovica aktivnih terjatev, ki znašajo 57/80 K, se pošlje »Učit. konviktu«.

Na dnevnem redu je bila tudi volitev odbora za novo triletno dobo. Izid je bil sledeči: Janko Knapič, nadučitelj na Vidmu, predsednik; Blaško Tominc, nadučitelj v Globokem, podpredsednik; Fran Drnovšek, učitelj v Artičah, I. zapisnikar; Ludovik Potočnik, učitelj v Dobovi, II. zapisnikar; Ivana Piller, učiteljica v Kapelah, blagajničarka; Fran Jamšek, učitelj na Vidmu, pevovodja; Mavro Tramšek, nadučitelj na Sromljah, odbornik. — Da je predsednikom izvoljen zopet požrtvovalni tovariš J. Knapič, nam je porok, da se bo društvo obdržalo na višku delavnosti, kakršno je razvijalo do sedaj, ter da bo vedno in vedno še stremilo po višjem. Tovarišu predsedniku ni nobeno delo pretežavno, zakaj on ima pred očmi vedno le, kako bi se moglo učiteljstvu njegovo stanje izboljšati. Kličem mu torej: Dal Bog, da bi zaslužni naš tovariš vodil društvo še mnogo let, ter da bi po preteku te triletno dobe, ko smo mu zopet naprtali vodstvo društva na njegove že itak obremenjene rame, obhajal v krogu svojih stanovskih tovarišev desetletnico predsedovanja. Zivio!

—ek—

Slovenjegraško učiteljsko društvo je zborovalo dne 2. t. m. v Slovenjgradcu. Žal, da je bilo to zborovanje primerno s prejšnjimi kaj slabo obiskano in udeležba tako pičla, da smo jedva mogli zborovati. Nekaj tovarišev je bilo iz raznih vzrokov ravno ta dan zadržanih, a druge je pa menda oplašila ostra zima, da jih nismo mogli pozdraviti pri zborovanju. Sicer pa bi bilo tudi želeli nekoliko več smisla za društvene interese, kar bo v čast in ponos ne le našemu društvu, ampak tudi vsakemu posameznemu društvenemu članu.

Tov. predsednik se je v svojem otvoritvenem govoru spominjal večletnega člana okr. šol. sveta in načelnika okr. zastopa slovenjegraškega, umrlega g. Ivana Rogina, moža, ki je bil takorekoc duša narodnega življa v okraju slovenjegraškem in si v svoji delavnosti v narodnem in gospodarskem oziru pridobil neveljavih zaslug. Preminul je mož, ki je užival ugled in spoštovanje ne le pri svojih rojakih, ampak tudi pri nasprotnikih. Zato časten spomin možu, ki so nanj zrli s ponosom rojaki ne le v domačem okraju, ampak tudi daleč naokrog. V znak sožalja se dvignejo s sedežev.

Takisto izraža tov. predsednik imenom društva iskreno sožalje navzočemu tovarišu Barletu, ki je izgubil tako nena doma svojo drago mamico.

Zapisnik o zadnjem zborovanju se odobri. Nato nas opozori tov. predsednik na nekatere nove pojave na polju slovenske književnosti, med drugimi tudi omeni knjige »Slovenske Matice«. Prečita dalje došlo tiskano poročilo o XI. občenem zboru društva za zgradbo učiteljskega konvikta; žal, da je bilo takrat tako majhno število društvenikov navzočih, a vkljub temu se tov. Košutniku posreči, da nabere vsaj par kronic za konvikt. Upamo pa, da ta notica ni bila zadnja, kar bi ne bilo čudno za naše društvo.

Končno naj še omenim, da smo takrat tudi po zborovanju izvanredno ostali še vsaj nekoliko uric skupno v Narodnem domu. Mladi pevski zbor slovenjegraške čitalnice pod vodstvom tov. Koržeta nas je kaj prijetno zabaval, divili smo se krasnemu tenorju tov. Kranjčiču, ki je iz Škal poletel k nam. Hvala mu!

Da se kmalu uresničijo besede, ki si nam jih zaklical ob slovesu! Za smeh in kratek čas pa je neumorno skrbel tov. Silvester. Tako menda ni bilo nikomur dolgčas.

»Utile et dulce« naj nas združi tudi pri prihodnjem zborovanju dne 18. sušca t. l. v Slovenjgradcu. Pa vsi na krov!

M.

Književnost in umetnost.

»Popotnik«. Leto XXVII. Štev. 2. — »Umetniška vzgoja v šoli z ozirom na učno snov« se imenuje aktualen članek, ki ga je češki napisal F. V. Krejči, poslovenil pa Dragotin Svoboda. — Na drugem mestu čitamo strokovnjaško poročilo Matije Herica »Stvarna in jezikovna preosnova oblikoslovnih pravil o izračunanju ploščin in prostornin na naših ljudskih šolah.« — Dr. J. Bezjak odgovarja v članku V obrambo predikata, »biti« na članek dr. Tominška, ki ga je priobčil »Popotnik« v 1. letošnji številki. — Fr. Kocbek in dr. J. Nerat nadaljujeta s svojim poročilom »S I. mednarodnega kongresa za šolsko higijeno v Norimberku leta 1904.« — Janko Bratina objavlja članek »Kaj znajo naši gimnazijci.« — V razpredelku »Šolstvo v tujini« čitamo poročila o bolgarskem ljudskem šolstvu leta 1903/1904 (prof. A. Bezenšek), o šolstvu na Islandu (D. P.) in o šolstvu v Ženevi. — »Književno poročilo« navaja letošnje knjige »Slovenske Šolske Matice.« — »Listek«, »Pedagoški paberki« in »Kronika« tvorijo zanimive oddelke bogato založenega »Listka«. — Tudi ta »Popotnikova« številka nas opravičuje do vzklika: Priporočajte in širite naš edini pedagoški in znanstveni list.

Letošnji knjižni dar »Slovenske Šolske Matice«. Društveniki so prejeli za leto 1905. četvero knjig, namreč:

1. Pedagoški Letopis, V. zvezek. Uredila H. Schreiner in dr. Jos. Tominšek. Vsebina: I. Pedagoško društvo: a) Začetni pouk v čitanju in pisanju (Fr. Gabršek). b) O slovstvu za mladino (Josip Brinar), II. Razpravi: a) Umetniška vzgoja (Josip Schmoranz). b) O oprabi in oplodbi pri rastlinah javnocvetkah, semenčnicah ali semenoplodnicah (Janez Koprivnik). III. Teme in teze pedagoških poročil pri društvenih in uradnih učiteljskih skupščinah l. 1905 (Jakob Dimnik). IV. Poročilo o delovanju »Slovenske Šolske Matice« leta 1905. (Fr. Gabršek). V. »Slovenske Šolske Matice« upravni odbor in imenik društvenikov.

2. Učne slike k ljudskošolskim berilom. Drugi del: Učne slike h berilom v Schreinerjevi-Hubadovi čitanki za obče ljudske šole, izdaja v štirih delih, II. del v Josinovem-Ganglovem Drugem berilu. — Uredila H. Schreiner in dr. J. Bezjak.

3. Zgodovinska učna snov za ljudske šole. Spisujeta prof. J. Apih in dr. M. Potočnik. Peti (predzadnji) snopič.